

**دفتر سلامت جمعیت خانواده و مدارس
اداره سلامت جوانان**

راهنمای تکمیل چک لیست برنامه سلامت جوانان

فهرست

مشخصات کلی چک لیست ها ۳

بخش اول

راهنمای تکمیل چک لیست ستاد شهرستان ۴-۸

بخش دوم

راهنمای تکمیل چک لیست پایگاه های سلامت و خانه های بهداشت ۹-۱۱

بخش سوم

راهنمای تکمیل چک لیست مراکز خدمات جامع سلامت شهری و روستایی ۱۲-۱۵

بخش چهارم

جدول گانت برنامه های سلامت جوانان ۱۶

مشخصات کلی و نحوه محاسبه امتیازها

راهنمای حاضر جهت پایش و ارزشیابی عملکرد کارشناسان جوانان ستاد شهرستان، مراقبین سلامت و بهورزان تهیه و تدوین شده است که محتوی آن مشتمل بر ۷ بخش مدیریت و برنامه‌ریزی، سازماندهی، دستورالعمل‌ها و مواد آموزشی، پایش و ارزشیابی، بررسی عملکرد و گزارش دهی و انتظارات می باشد. در هر بخش حداکثر امتیاز یا امتیاز مطلوب تعیین شده است. امتیاز کسب شده نیز توسط پایش کننده مشخص می شود و میزان امتیاز با استانداردهای تعیین شده (ضعیف، متوسط و خوب)، جهت تعیین وضعیت هر بخش مقایسه می شود. مثلاً چنانچه درصد امتیاز کسب شده در بخش مدیریت و برنامه‌ریزی، کمتر از ۶۰٪ بود در ستون مربوط به آن، امتیاز ضعیف تیک زده می شود.

مشخصات و نحوه محاسبه امتیازها در هر بخش

چک لیست شامل چند بخش برنامه، فعالیت مورد انتظار، استاندارد مورد انتظار، روش ارزیابی، حداکثر امتیاز فعالیت و امتیاز کسب شده می باشد. پایش کننده فعالیت‌های مندرج در ستون "فعالیت مورد انتظار" را بر اساس "استاندارد مورد انتظار و روش ارزشیابی" بررسی نموده و "امتیاز کسب شده" را با توجه به "حداکثر امتیاز" در ستون مورد نظر ثبت می نماید.

راهنمای تکمیل چک لیست ستاد شهرستان

۱. بخش مدیریت و برنامه ریزی

این بخش شامل اطلاعات جمعیتی و شاخص های برنامه، پندل مدیریتی، برنامه عملیاتی و برنامه ریزی آموزشی می باشد.

اطلاعات جمعیتی و شاخص های برنامه:

۱. مشخص بودن گروه هدف ۱۸ تا ۲۹ سال تحت پوشش به تفکیک جنس، وضعیت تاهل، وضعیت تحصیل (دانشجو و غیردانشجو) و وضعیت منطقه (شهری و روستایی)

کارشناس سلامت جوانان ستاد شهرستان می بایست جمعیت گروه هدف را به تفکیک ذکر شده از سامانه یکپارچه بهداشت (سیب) استخراج نماید.

نکته:

- در مواردیکه وضعیت تاهل در سامانه سیب به درستی ثبت نشده است می توان جهت استخراج این آمار هماهنگی لازم را با اداره ثبت احوال شهرستان به عمل آورد.
- منظور از وضعیت منطقه شهری و روستایی است.
- وضعیت تحصیل تا اطلاع ثانوی از سامانه قابل استخراج نیست و امتیاز این آیتم از کل امتیازات کسر خواهد شد.

۲. موجود بودن اطلاعات آماری برگرفته از سامانه سیب (تعداد جوانان ثبت شده در سامانه، جمعیت حداقل یک خدمت گرفته، میانگین خدمت، درصد مراقبت جوانان به صورت فصلی و درصد ارجاعات پیگیری شده)

کارشناس سلامت جوانان ستاد شهرستان شاخص های مذکور را مطابق ذیل از سامانه سیب استخراج نماید. (گروه سنی جوانان در سامانه سیب ۱۸-۳۰ سال تعریف شده است)

تعداد جوانان ثبت شده در سامانه:

مسیر اول:

نوار سبز رنگ در بالای صفحه سامانه ← جمعیت ← گزارش جمعیت ثبت نام شده ها ← گزارش به تفکیک گروه های سنی ← جوانان (جمعیت کل و جمعیت شهرستان های زیر مجموعه)

مسیر دوم:

مدیریت سامانه ← ساخت گزارش افراد تحت پوشش ← ثبت عنوان جوانان در فیلد مربوطه، تعیین گروه سنی ۱۸ تا ۳۰ سال (در سامانه سیب جوانان گروه سنی ۱۸ تا ۳۰ سال تعریف شده اند)، انتخاب شبکه و... ← ثبت مشاهده ← گزارش

جمعیت حداقل یکبار خدمت گرفته در سامانه:

نوار سبز رنگ در بالای صفحه سامانه ← جمعیت ← گزارش جمعیتی که حداقل یکبار خدمت گرفته اند ← گزارش به تفکیک گروه های سنی ← جوانان (جمعیت کل و جمعیت شهرستان های زیر مجموعه) میانگین خدمتی:

نوار سبز رنگ در بالای صفحه سامانه ← شبکه خدمت ← فعالیت کاربران سامانه ← انتخاب شبکه خدمت، انتخاب گروه هدف دریافت کننده خدمت و تاریخ مورد نظر ← میانگین خدمت = $\frac{\text{تعداد افرادیکه خدمت دریافت کرده اند}}{\text{تعداد افرادیکه خدمت دریافت کرده اند}}$ درصد مراقبت جوانان:

نوار سبز رنگ در بالای صفحه سامانه ← شبکه خدمت ← فعالیت کاربران سامانه ← انتخاب شبکه خدمت، انتخاب گروه هدف دریافت کننده خدمت، انتخاب نقش و تاریخ مورد نظر ← درصد مراقبت جوانان = $\frac{\text{تعداد افرادی که خدمت گرفته اند} \times 100}{\text{تعداد جوانان ثبت نام شده در سامانه}}$ نکته:

- درصد ارجاعات پیگیری شده تا اطلاع ثانوی از سامانه قابل استخراج نیست و امتیاز این آیتم از کل امتیازات کسر خواهد شد.

پنل مدیریتی

۱. تکمیل بودن پنل مدیریتی ابلاغی سلامت جوانان
- در این آیتم کارشناس ستاد شهرستان می بایست پنل ابلاغی از معاونت بهداشتی را مطابق دستورالعمل تکمیل نماید.
۲. تحلیل پنل مدیریتی ابلاغی سلامت جوانان
- تحلیل پنل مدیریتی به تفکیک شاخص ها موجود باشد. (نقاط قوت و ضعف و مداخلات اعمال شده موجود باشد)
۳. پاسخ دهی به مکاتبات استان تا موعد مقرر
- کلیه مکاتبات ستاد استان و پیگیری های درخواستی در بازه زمانی مشخص شده پاسخ داده شود.

برنامه عملیاتی

۱. بررسی وضعیت موجود و تعیین اهداف کلی بر اساس آن
- در این قسمت انتظار می رود کارشناس ستاد شهرستان وضعیت سلامت جوانان شهرستان را از نظر جمعیت، میانگین سنی ازدواج، وضعیت سوانح و حوادث در جوانان شهرستان، وضعیت مرگ و رفتارهای پرخطر در جوانان را با همکاری واحدهای داخلی در ستاد و نهادهای برون بخشی تحلیل و هدف کلی را ترسیم نماید.
۲. تعیین اهداف اختصاصی بر اساس هدف کلی
- در این قسمت می بایست اهداف اختصاصی مطابق با برنامه عملیاتی ابلاغی از ستاد دانشگاه در جهت رسیدن به هدف کلی لیست گردد.
۳. تعیین استراتژی ها بر اساس اهداف اختصاصی
- در این قسمت می بایست استراتژی یا راهبردها مطابق با برنامه عملیاتی ابلاغی از ستاد دانشگاه با در نظر گرفتن جلب مشارکت درون بخشی و برون بخشی ترسیم گردد.
۴. تعیین فعالیت ها و تعیین بازه زمانی انجام آن
- در این قسمت می بایست اقداماتی که جهت پیگیری راهبردها برنامه ریزی شده اند مطابق با برنامه عملیاتی ابلاغی از ستاد دانشگاه و نیز جدول گانت یا زمانبندی انجام فعالیت ها تا پایان سال تعریف شوند.
۵. نظارت و انجام مداخله در صورت لزوم

- در این قسمت درصد پیشرفت برنامه عملیاتی ارزیابی گردد و در صورت تاخیر در پیشرفت برنامه و عدم تحقق اهداف مداخلات لازم اعمال گردد.
- ۶. انطباق برنامه عملیاتی با برنامه ابلاغی وزارت
- در این قسمت مطابقت برنامه عملیاتی شهرستان با برنامه عملیاتی ابلاغی از ستاد دانشگاه در تمامی مراحل الزامی است.
- ۷. ثبت به موقع اطلاعات در سامانه برنامه عملیاتی
- در صورتیکه کارشناس مسئول سلامت جوانان، نوجوانان و مدارس ستاد شهرستان نرم افزار سامانه برنامه عملیاتی را تکمیل می کند ضروری است ثبت پیشرفت فعالیت ها مطابق برنامه و هدف کمی مرتبط ماهانه در سامانه برنامه عملیاتی ثبت گردد.
- ۸. میزان انحراف از برنامه (انحراف خوداظهاری و انحراف ارزیابی انطباق)

برنامه ریزی

۱. انجام نیازسنجی و اولویت بندی آموزش
- در این آیتم با همکاری واحد آموزش و ارتقای سلامت شهرستان نیازسنجی آموزشی و اولویت بندی عناوین آموزشی در منطقه انجام شود و اولویت های آموزشی تعیین شده به سطوح محیطی ابلاغ گردد.
۲. برنامه زمانبندی
- در این قسمت پس از تعیین اولویت های آموزشی جدول گانت آموزش ها با همکاری واحد آموزش و ارتقای سلامت طراحی گردد.
۳. اجرا مطابق برنامه زمانبندی
- مطابق جدول گانت طراحی شده اجرای برنامه های آموزشی در شهرستان پیگیری شود.

۲. سازماندهی

هماهنگی برون بخشی

۱. هماهنگی با اداره ورزش و جوانان شهرستان
  ۲. هماهنگی با سایر ذینفعان
- کارشناس ستاد شهرستان می بایست ادارات و نهادهایی را که در ارتباط با جوانان فعالیت می نمایند را شناسایی کند از جمله فرمانداری، اداره ورزش و جوانان و سایر ذینفعان برنامه (در چک لیست ذکر شده است) و هماهنگی های لازم جهت پیشبرد اهداف برنامه سلامت جوانان را با ایشان به عمل آورد از جمله این برنامه ها:

- ازدواج سالم و پایدار
- پیشگیری از رفتارهای مخاطره آمیز
- سبک زندگی سالم در جوانان
- کاهش مرگ جوانان
- روابط اجتماعی سالم در جوانان
- ارزیابی سلامت جوانان در قالب بسته های خدمتی...

هماهنگی درون بخشی

۱. هماهنگی با واحدهای ستادی جهت اجرای برنامه های مشترک از جمله:
  - سفیران سلامت دانشجویی
  - ازدواج سالم، شاد و پایدار
  - پیشگیری از رفتارهای مخاطره آمیز

- کمپین های مشترک
- نمایشگاه های مشترک...

نظارت بر مکمل یاری

۱. نظارت بر تهیه و توزیع مکمل مگادوز ویتامین دی
- کارشناس ستاد شهرستان می بایست با هماهنگی واحدهای مرتبط برآورد مکمل مراکز خدمات جامع سلامت را تجمیع نماید و پس از دریافت مکمل به طور دقیق توزیع نماید و در پایش از سطوح محیطی بر نحوه توزیع مکمل بین گروه های هدف و آموزش های ارائه شده نظارت نماید.

۳. دستورالعمل ها و مواد آموزشی

موجود بودن مستندات

۱. موجود بودن فایل الکترونیک و فیزیک بسته خدمت پزشک و غیر پزشک جوانان ۱۸-۲۹ سال
۲. وجود دستورالعمل ها شامل (دستورالعمل سفیران، خودمراقبتی، هفته سلامت جوانان، راهنمای برگزاری ازدواج سالم، دانستنی های ازدواج ...)
۳. وجود نامه های ابلاغی و سند سلامت جوانان

ارسال مستندات و دستورالعمل ها

- ارسال مستندات و دستورالعمل ها به سطوح محیطی
- کارشناس ستاد شهرستان می بایست دستورالعمل ها و برنامه های ابلاغی از ستاد استان را جهت پیگیری و اعمال مداخلات ضروری حداکثر تا دو هفته بعد از دریافت به سطوح محیطی ارسال نماید.

۴. پایش و ارزشیابی

نظارت و پایش از سطوح محیطی

۱. وجود برنامه بازدید دوبار در سال (۶ ماهه اول و ۶ ماهه دوم)
- نکته:**
- قابل ذکر است که انجام بازدید از پایگاه ها و مراکز خدمات جامع سلامت و خانه های بهداشت می بایست بر اساس اولویت بندی شهرستان انجام شود و مراکزیکه نیاز به اعمال مداخلات به صورت جدی و به موقع دارند در اولویت بازدید قرار گیرند.
  - ۲. استفاده از چک لیست استاندارد
  - ۳. توجه به مشکلات و نواقص بازدید قبل

ارسال پسخوراند بازدید

۱. ارسال پسخوراند تا حداکثر دو هفته بعد از بازدید (۱ امتیاز) و پس از دو هفته از بازدید (۰/۵ امتیاز)

مداخلات موثر و به موقع

۱. انجام مداخله موثر جهت رفع مشکل و نواقص مشاهده شده در بازدید
- نکته:**
- منظور از مداخله هرگونه تلاش و برنامه ریزی به منظور رفع مشکل و نقص مشاهده شده می باشد که به صورت موثر و به هنگام در سطوح محیطی اعمال شود.

۵. بررسی عملکرد

اقدام بر اساس انتظارات ابلاغی

۱. ثبت صد در صد جوانان تحت پوشش در سامانه سیب مطابق برنامه عملیاتی
۲. پوشش مطلوب مراقبت جوانان مطابق برنامه عملیاتی
  - مراقبت ۳۰٪ جوانان تحت پوشش به صورت سالیانه مورد انتظار است. (تا پایان برنامه توسعه ششم)
۳. مطلوب بودن میانگین خدمت ارائه شده به جوانان مطابق برنامه عملیاتی
  - منظور از این آیتم کامل بودن تعداد خدمات ارائه شده به جوان مطابق بسته خدمتی است.
۴. پیگیری تا حصول نتیجه موارد ارجاع شده
  - این آیتم تا زمان دسترسی به سامانه قابل استخراج نیست
۵. ثبت بیماری های تایید شده در قسمت "ثبت وقایع" سامانه
۶. برگزاری کمیته ارتقای سلامت جوانان
  - برگزاری کمیته مذکور ۶ ماه یکبار مورد انتظار است
۷. برگزاری سمینار، نشست، همایش، کارگاه، کمپین، نمایشگاه (ازدواج، پیشگیری از مرگ، روابط اجتماعی سالم در جوانان...)

۶. گزارش دهی

گزارش عملکرد به معاونت بهداشتی

۱. ارسال عملکرد هفته جوان
۲. ارسال صورتجلسه کمیته ارتقای سلامت جوانان (هر ۶ ماه یکبار)
۳. ارسال عملکرد (ازدواج، پیشگیری از مرگ، روابط اجتماعی سالم در جوانان...)

ارسال شاخص های سلامت جوانان طبق بسته خدمت

۱. ارسال شاخص ها به سطوح محیطی
۲. ارسال شاخص ها به معاونت بهداشتی

نکته:

- ارسال شاخص های برنامه به سطوح محیطی به تفکیک پایگاه های سلامت، مراکز خدمات جامع سلامت روستایی و شهری به صورت فصلی انجام شود.
- ارسال شاخص های برنامه به معاونت بهداشتی به صورت فصلی انجام شود.

راهنمای تکمیل چک لیست پایگاه های سلامت و خانه های بهداشت

۱. بخش مدیریت و برنامه ریزی

این بخش شامل اطلاعات جمعیتی و شاخص های برنامه، پنل مدیریتی و جدول گانت فعالیت ها می باشد.

اطلاعات جمعیتی و شاخص های برنامه:

۱. مشخص بودن گروه هدف ۱۸ تا ۲۹ سال تحت پوشش به تفکیک جنس، وضعیت تاهل، وضعیت تحصیل (دانشجو و غیردانشجو) مراقب سلامت شهری می بایست جمعیت گروه هدف را به تفکیک ذکر شده از سامانه یکپارچه بهداشت (سیب) استخراج نماید.

نکته:

- در مواردیکه وضعیت تاهل در سامانه سیب به درستی ثبت نشده است می توان جهت استخراج این آمار از زیج حیاتی استفاده کرد.
  - وضعیت تحصیلی تا اطلاع ثانوی از سامانه سیب استخراج نیست.
۲. موجود بودن اطلاعات آماری برگرفته از سامانه سیب (تعداد جوانان ثبت شده در سامانه، جمعیت حداقل یک خدمت گرفته، میانگین خدمت، درصد مراقبت جوانان به صورت فصلی، درصد ارجاعات پیگیری شده) مراقب سلامت شهری می بایست شاخص های مذکور را مطابق مسیر ذیل از سامانه سیب استخراج نماید.

تعداد جوانان ثبت شده در سامانه:

نوار سبز رنگ در بالای صفحه سامانه ← گزارش ها ← گزارش جمعیت شبکه ← گزارش جمعیت ثبت نام شده ها
← گزارش به تفکیک گروه های سنی ← جوانان

جمعیت حداقل یکبار خدمت گرفته در سامانه:

نوار سبز رنگ در بالای صفحه سامانه ← گزارش ها ← گزارش جمعیت شبکه ← گزارش جمعیتی که حداقل یکبار خدمت گرفته اند ← گزارش به تفکیک گروه های سنی ← جوانان

میانگین خدمتی:

نوار سبز رنگ در بالای صفحه سامانه ← گزارش ها ← گزارش مراقبت ها ← گزارش مراقبت های انجام شده
← انتخاب گروه سنی دریافت کننده خدمت و تاریخ مورد نظر میانگین خدمت به نفر = تعداد خدمات ارائه شده
تعداد افرادی که خدمت گرفته اند

درصد مراقبت جوانان:

نوار سبز رنگ در بالای صفحه سامانه ← گزارش ها ← آمار مراقبت ها به تفکیک یا گزارش مراقبت ها، گزارش تشخیص ها، مجموع موارد ← مراقبت جوانان

نکته:

- درصد ارجاعات پیگیری شده تا اطلاع ثانوی از سامانه قابل استخراج نیست و امتیاز این آیتم از کل امتیازات کسر خواهد شد

پنل مدیریتی

۱. در این آیتم مراقب سلامت/بهورز می بایست پنل ابلاغی را مطابق دستورالعمل تکمیل نماید و تحلیل شاخص های پنل موجود باشد

جدول گانت فعالیت ها

۱. وجود جدول گانت فعالیت های برنامه سلامت جوانان به تفکیک ماه و منطبق با زمان مورد انتظار

نکته:

- نمونه جدول گانت در انتهای دستورالعمل پیوست می باشد.

۲. دستورالعمل ها و مواد آموزشی

موجود بودن مستندات

۱. موجود بودن فایل الکترونیک و فیزیک بسته خدمت پزشکی و غیر پزشکی جوانان ۲۹-۱۸ سال
۲. وجود دستورالعمل ها (ازدواج سالم، قرص ویتامین دی، راهنمای استفاده از اپلیکیشن سلامت جوانان...)
۳. وجود نامه های ابلاغی

دانش و مهارت

۱. تسلط به برنامه های واحد (کمپین ازدواج شاد و پایدار و آشنایی با سیاست های مقام معظم رهبری در خصوص ازدواج سالم و آسان، کمیته ارتقای سلامت جوانان، مراقبت سلامت جوانان، دانشجویان و توزیع قرص ویتامین دی، روابط اجتماعی سالم، پیشگیری از آسیب های اجتماعی در جوانان، کاهش مرگ جوانان)
۲. تسلط به سامانه یکپارچه بهداشت (سیب)
۳. تکمیل فرم های سلامت جوانان در سامانه طبق دستورالعمل

۳. سازمندی

درخواست مکمل ویتامین دی مورد نیاز

۱. تنظیم فرم درخواست مگادوز ویتامین دی مورد نیاز طی هماهنگی با کارشناسان مربوطه
  ۲. موجودی کافی مگادوز ویتامین دی با توجه به جمعیت جوانان تحت پوشش طی هماهنگی با کارشناسان مربوطه
  ۳. درصد جوانان مصرف کننده قرص ویتامین دی
- درصد جوانان مصرف کننده ویتامین دی از تقسیم تعداد جوانان مصرف کننده ویتامین دی بر کل جوانان تحت پوشش ضرب در ۱۰۰ بدست می آید.

هماهنگی درون بخشی

هماهنگی و مشارکت بین مراقبین سلامت پایگاه / بهورزان خانه بهداشت در پیگیری ارتقای سلامت جوانان منطقه و اجرای برنامه ها

۴. بررسی عملکرد

اقدام بر اساس انتظارات ابلاغی

۱. ثبت صد در صد جوانان تحت پوشش در سامانه یکپارچه بهداشت
۲. پوشش مطلوب مراقبت جوانان

- مراقبت ۳۰٪ جوانان تحت پوشش به صورت سالیانه مورد انتظار است. (تا پایان برنامه توسعه ششم)
- ۳. مطلوب بودن میانگین خدمتی ارائه شده به جوانان
- منظور از این آیتم کامل بودن تعداد خدمات ارائه شده به جوان مطابق بسته خدمتی است.
- ۴. پیگیری تا حصول نتیجه، موارد ارجاع شده
- این آیتم تا زمان دسترسی به سامانه قابل استخراج نیست
- ۵. ثبت بیماری های تایید شده در قسمت " ثبت وقایع " سامانه
- ۶. برگزاری جلسات آموزشی جهت جوانان
- ۷. ارزیابی مقدماتی و معاینات دانشجویان معرفی شده و ثبت در سامانه
- ۸. برگزاری کمیته ارتقای سلامت جوانان
- برگزاری کمیته مذکور ۶ ماه یکبار مورد انتظار است
- ۹. جلب مشارکت ذینفعان منطقه در خصوص ارتقای سلامت جوانان
- ۱۰. انجام مداخلات موثر و به موقع جهت رفع مشکلات سلامت جوانان در منطقه و تلاش در جهت رفع مشکل

۶. گزارش دهی

ارسال گزارش عملکرد

۱. ارسال عملکرد (ازدواج سالم، پیشگیری از مرگ، روابط اجتماعی سالم در جوانان...)
۲. ارسال نتایج اقدامات ارزیابی و معاینات جوانان

نکته:

- انتظار می رود نتایج ارزیابی دانشجویان و جوانان و اقدامات انجام شده در این راستا فصلی یکبار از سطوح محیطی به ستاد شهرستان ارسال گردد.

راهنمای تکمیل چک لیست مراکز خدمات جامع سلامت شهری و روستایی

در چک لیست مراکز خدمات جامع سلامت روستایی عملکرد اجرایی مراقب سلامت روستایی و عملکرد نظارتی مراقب (پایش عملکرد بهورزان تحت پوشش و انجام مداخلات اصلاحی) مورد نظر است.

۱. بخش مدیریت و برنامه ریزی

این بخش شامل اطلاعات جمعیتی و شاخص های برنامه، پنل مدیریتی، جدول گانت فعالیت ها و برنامه آموزشی جوانان می باشد.

اطلاعات جمعیتی و شاخص های برنامه:

۱. مشخص بودن گروه هدف ۱۸ تا ۲۹ سال تحت پوشش به تفکیک جنس، وضعیت تاهل، وضعیت تحصیل (دانشجو و غیردانشجو)

مراقب سلامت می بایست جمعیت گروه هدف را به تفکیک ذکر شده از سامانه یکپارچه بهداشت (سیب) استخراج نماید.

نکته:

- در مواردیکه وضعیت تاهل در سامانه سیب به درستی ثبت نشده است می توان جهت استخراج این آمار از زیج حیاتی استفاده کرد.
  - ۲. موجود بودن اطلاعات آماری برگرفته از سامانه سیب (تعداد جوانان ثبت شده در سامانه، جمعیت حداقل یک خدمت گرفته، میانگین خدمت، درصد مراقبت جوانان به صورت فصلی، درصد ارجاعات پیگیری شده)
- مراقب سلامت می بایست شاخص های مذکور را مطابق مسیر ذیل از سامانه سیب استخراج نماید.

تعداد جوانان ثبت شده در سامانه:

نوار سبز رنگ در بالای صفحه سامانه ← گزارش ها ← گزارش جمعیت شبکه ← گزارش جمعیت ثبت نام شده ها

← گزارش به تفکیک گروه های سنی ← جوانان

جمعیت حداقل یکبار خدمت گرفته در سامانه:

نوار سبز رنگ در بالای صفحه سامانه ← گزارش ها ← گزارش جمعیت شبکه ← گزارش جمعیتی که حداقل یکبار

خدمت گرفته اند ← گزارش به تفکیک گروه های سنی ← جوانان

میانگین خدمتی:

نوار سبز رنگ در بالای صفحه سامانه ← گزارش ها ← گزارش مراقبت ها ← گزارش مراقبت های انجام شده

← انتخاب گروه سنی دریافت کننده خدمت و تاریخ مورد نظر میانگین خدمت به نفر = تعداد خدمات ارائه شده
تعداد افرادی که خدمت گرفته اند

درصد مراقبت جوانان:

نوار سبز رنگ در بالای صفحه سامانه ← گزارش ها ← آمار مراقبت ها به تفکیک یا گزارش مراقبت ها، گزارش تشخیص ها، مجموع موارد ← مراقبت جوانان

نکته:

- درصد ارجاعات پیگیری شده تا اطلاع ثانوی از سامانه قابل استخراج نیست و امتیاز این آیتم از کل امتیازات کسر خواهد شد.
- ۳. شناسایی مراکز تجمعی جوانان در منطقه تحت پوشش (دانشگاه، سربازخانه، حوزه علمیه، ورزشگاه ها، کتابخانه، پارک و...)
- مراقب سلامت می بایست کانون های تجمعی جوانان را شناسایی و برنامه های جوانان را در مراکز مذکور معرفی نماید و خدمات آموزشی و بالینی را به این گروه هدف ارائه نماید.
- مراقب سلامت روستایی می بایست مجموع اطلاعات خانه های بهداشت تحت پوشش را از سامانه سیب استخراج نماید و شاخص های برنامه به تفکیک خانه ها موجود باشد.

پنل مدیریتی

- در این آیتم مراقب سلامت می بایست پنل ابلاغی را (به تفکیک مرکز خدمات جامع سلامت و پایگاه های تحت پوشش) مطابق دستورالعمل تکمیل نماید و تحلیل شاخص های پنل موجود باشد.
- مراقب سلامت روستایی می بایست شاخص های پنل به تفکیک خانه های بهداشت تحت پوشش را تحلیل نماید.

جدول گانت فعالیت ها

۱. وجود جدول گانت فعالیت های برنامه سلامت جوانان به تفکیک ماه منطبق با زمان مورد انتظار

نکته:

- نمونه جدول گانت در انتهای دستورالعمل پیوست می باشد.
- در مراکز خدمات جامع سلامت روستایی جدول گانت مجزا از خانه های بهداشت جهت آموزش مراقب سلامت روستایی موجود باشد.

برنامه آموزشی جوانان

۱. تعیین اولویت بندی موضوعات آموزشی برای کارکنان واحدهای تحت پوشش و گروه هدف جوانان
- در اولویت بندی عناوین آموزشی نیازهای آموزشی جمعیت تحت پوشش (جوانان) لحاظ گردد.
۲. اجرای برنامه های آموزشی کارکنان و جوانان مطابق برنامه

۲. دستورالعمل ها و مواد آموزشی

موجود بودن مستندات

۱. موجود بودن فایل الکترونیک و فیزیک بسته خدمت پزشک و غیر پزشک جوانان ۱۸-۲۹ سال
۲. وجود دستورالعمل ها (کمپته ارتقای سلامت جوانان، کمپین ازدواج شاد و پایدار، قرص ویتامین دی، راهنمای استفاده از اپلیکیشن سلامت جوانان)
۳. وجود فایل الکترونیک و فیزیک نامه های ابلاغی

دانش و مهارت

۱. تسلط به برنامه های واحد (کمپین ازدواج شاد و پایدار و آشنایی با سیاست های مقام معظم رهبری در خصوص ازدواج سالم و آسان، سفیران سلامت دانشجویی، کمپته ارتقای سلامت جوانان، مراقبت سلامت جوانان، دانشجویان و توزیع قرص ویتامین دی)
۲. تسلط به سامانه یکپارچه بهداشت (سیب)
۳. تکمیل فرم های سلامت جوانان در سامانه طبق دستورالعمل

۳. سازماندهی

درخواست مکمل ویتامین دی مورد نیاز

۱. تنظیم فرم درخواست مگادوز ویتامین دی مورد نیاز
۲. موجودی کافی مگادوز ویتامین دی با توجه به جمعیت جوانان تحت پوشش
۳. درصد جوانان مصرف کننده قرص ویتامین دی

هماهنگی درون و برون بخشی

۱. تشکیل جلسات با مسئولین واحدهای تحت پوشش
  ۲. جلسات برون بخشی با ادارات و سازمان های تحت پوشش
- مراقب سلامت روستایی می بایست در جلسات برون بخشی که توسط بهورزان تشکیل می شود حاضر شود و مداخلات لازم را اعمال نماید.

۴. پایش و ارزشیابی

نظارت و پایش از سطوح محیطی

۱. وجود برنامه بازدید دوبار در سال (۶ ماهه اول و ۶ ماهه دوم)
۲. استفاده از چک لیست استاندارد
۳. توجه به مشکلات و نواقص بازدید قبل

ارسال پسخوراند بازدید

۱. ارسال پسخوراند تا حداکثر دو هفته بعد از بازدید (۱ امتیاز) و پس از دو هفته از بازدید (۰/۵ امتیاز)

مداخلات موثر و به موقع

۱. انجام مداخله موثر جهت رفع مشکل و نواقص مشاهده شده در بازدید

نکته:

- منظور از مداخله هرگونه تلاش و برنامه ریزی به منظور رفع مشکل و نقص مشاهده شده می باشد که به صورت موثر و به هنگام در سطوح محیطی اعمال شود.

۵. بررسی عملکرد

اقدام بر اساس انتظارات (مراقب سلامت و پزشک)

مراقب سلامت:

۱. ثبت صد در صد جوانان تحت پوشش در سامانه یکپارچه بهداشت (مطابق برنامه عملیاتی ابلاغی)
  ۲. پوشش مطلوب مراقبت جوانان
- مراقبت ۳۰٪ جوانان تحت پوشش به صورت سالیانه مورد انتظار است. (تا پایان برنامه توسعه ششم)
  - ۳. مطلوب بودن میانگین خدمتی ارائه شده به جوانان (مطابق برنامه عملیاتی ابلاغی)
  - منظور از این آیتم کامل بودن تعداد خدمات ارائه شده به جوان مطابق بسته خدمتی است.
  - ۴. پیگیری تا حصول نتیجه، موارد ارجاع شده
  - این آیتم تا زمان دسترسی به سامانه قابل استخراج نیست
  - ۵. ثبت بیماری های تایید شده در قسمت " ثبت وقایع " سامانه
  - ۶. برگزاری کمیته ارتقای سلامت جوانان

۷. برگزاری سمینار، کارگاه، نشست در خصوص برنامه های ابلاغی

۸. برگزاری کمیته ارتقای سلامت جوانان

• برگزاری کمیته مذکور ۶ ماه یکبار مورد انتظار است

پزشک:

۱. پوشش مطلوب مراقبت جوانان (مطابق برنامه عملیاتی ابلاغی)

• مراقبت ۳۰٪ جوانان تحت پوشش به صورت سالیانه مورد انتظار است. (تا پایان برنامه توسعه ششم)

۲. مطلوب بودن میانگین خدمتی ارائه شده به جوانان (مطابق برنامه عملیاتی ابلاغی)

• منظور از این آیتم کامل بودن تعداد خدمات ارائه شده به جوان مطابق بسته خدمتی است.

۳. مشارکت در پیگیری ارتقای سلامت جوانان منطقه و اجرای برنامه ها

• مشارکت در کمیته ارتقای سلامت جوانان و پیگیری مصوبات

نکته:

• در مراکز سلامت روستایی نظارت مراقب سلامت بر شاخص های عملکردی خانه های بهداشت از جمله معاینات انجام شده توسط بهورزان و ثبت در سامانه سیب مد نظر است (در صورت پایین بودن شاخص های عملکرد در خانه های بهداشت مداخله به هنگام و موثر از سوی مراقب سلامت ناظر مورد انتظار است).

۶. گزارش دهی

ارسال گزارش عملکرد

۱. ارسال عملکرد (ازدواج، پیگیری از مرگ، روابط اجتماعی سالم در جوانان...)

۲. ارسال نتایج اقدامات ارزیابی و معاینات جوانان

نکته:

• انتظار می رود نتایج ارزیابی دانشجویان و جوانان و اقدامات انجام شده در این راستا فصلی یکبار از سطوح محیطی به ستاد شهرستان ارسال گردد.

۷. انتظارات از کارشناس روان و تغذیه

کارشناس روان

۱. پیگیری انجام ارجاعات سلامت روان، سلامت اجتماعی در موارد غربالگری مثبت تا حصول درمان (طی هماهنگی با کارشناس مربوطه)

۲. همکاری در اجرای آموزش های مهارت های زندگی، مهارت های اجتماعی و سبک زندگی سالم در جوانان (طی هماهنگی با کارشناسان مربوطه)

کارشناس تغذیه

۱. پیگیری انجام ارجاعات تغذیه در موارد غربالگری مثبت تا حصول درمان (طی هماهنگی با کارشناسان مربوطه)

۲. بررسی، برنامه ریزی و اجرای مداخلات لازم برای جوانان دارای اضافه وزن، چاقی و کمبود وزن (طی هماهنگی با کارشناسان مربوطه)

• هماهنگی بین مراقب سلامت با تیم سلامت مرکز خدمات جامع سلامت (پزشک، کارشناس تغذیه، کارشناس سلامت روان...) جهت پیگیری برنامه های جوانان ضروری است.

نمونه جدول گانت برنامه های سلامت جوانان

اسفند	بهمن	دی	آذر	آبان	مهر	شهریور	مرداد	تیر	خرداد	اردیبهشت	فروردین	فعالیت	عنوان برنامه																						
														۴	۳	۲	۱	۴	۳	۲	۱	۴	۳	۲	۱	۴	۳	۲	۱	۴	۳	۲	۱	۴	۳
													ازدواج سالم و پایدار																						
													روابط اجتماعی سالم در جوانان																						
													سبک زندگی سالم در جوانان																						
													پیشگیری از رفتارهای مخاطره آمیز در جوانان																						
													کاهش مرگ و میر در جوانان																						
													سایر برنامه ها با ذکر عنوان																						